

Árpi nagyapánk

„Ha az ember óriást lát, vizsgálja meg előbb a nap állását és figyelje meg, vajon nem csupán egy törpe árnyékát látja?”

Novalis

A rendszerváltás idején, a sok kellemetlenség mellett, éri jó is a magyar népet. Göncz Árpád elnökké „választása” és működése – legalábbis a közvéleménykutatók adatai szerint – ilyen jó esemény.

Persze nem véletlen ez, hiszen már az előzmények is kedvezőek voltak. Árpinak már megválasztása is valami újat, eddig szokatlant sejtetett. Ugyanis ő az első paktumelnökünk. Egy demokratikus és európai paktum ültette az elnöki székbe. Olyan tisztességes körülmények között, hogy ennél tisztességesebb körülmények esetén, Árpi legfeljebb továbbra is csak egy írószövetségi elnök lehetne. Paktumot kellett kötni, mert más esélye nem volt arra, hogy az elnöki székig könyököljön.

A beiktatást követő Kossuth téri parádé óta, ő mindnyájunk szeretett nagyapja – saját szerény meghatározása szerint. Már ott, melegében fogadta hű népe hódolatát. Persze nem volt mindenki ott, csak akik odavonultak a rotvejszgrünmadaras zászlók alatt. Szóval, az örök haladók, a mindenkori élcsapat, a mindig tündöklők, a születettek és a választottak. Mindössze a magukbamerengő, mamlasz, maradi magyarok maradtak el. Csodálatos, hogy Árpival Platón álma is majdnem beteljesedett. Mert, ha nem is filozófus, de „író” került az ország élére. Ismét elindultunk tehát egy ideális állam irányába.

Árpi csúfneve a börtönben „népfrontos” volt. Illeszkedni, összemosni, mellébeszélni valóban tud. A népszerűséget pedig meghozzák a statisztikák. Ma a tömegtársadalmak korát éljük, és a legfontosabb a népszerűségi index. Ebben pedig egy politikusnak ajánlatos elől járni, ha nagy akar lenni. A század elején és korábban is, még minden jelentős szellem a tömeguralom ellen nyilatkozott. Egy ilyen állásfoglalás már önmagában is a minőség kritériuma volt. Ma viszont a „nagy szellemek” mind a tömegek kegyét keresik. Ennek megfelelően népszerűek is – főleg a bestseller listákon.

A népszerűség természetesen kihat Árpi írói értékeire is. A korábban alig ismert, szerény műfordító egy röpké év alatt nagy drámaíróvá emelkedett. Árpi és ügynökei ugyanis fordítva értelmezik a Goethe jelenséget. Azt szeretnék velünk elhitetni, hogy a „nagy” politikus okvetlenül nagy író is. Persze tudjuk, hiszen régi szokás nálunk, hogy aki itt „nagy” a politikában, az másban is kiváló.

Árpit ez a rászakadt népszerűség némileg zavarja. Ugyanolyan közvetlenkedően ítéltlen a „nép

között”, mint neves elődje, Kádár apánk. Árpi ebben is a folytonosságot képviseli. Meg abban is, hogy játssza a szerény, csendes, az idők szava szerint most nem munkást, hanem polgárt. Amíg csak indulatba nem hozzák. Mert csak egy kicsit kell megvakarni a dolgokat, és a nyájas, atyás demokrata, a nép barátja mögül azonnal előbújik a türelmetlen akarnok. Az sem lehet véletlen, hogy a lelkes Kádár utód, Thürmer elvtárs is a hatalmon levő politikusok közül egyedül Árpit tartja megfelelőnek.

Árpi kedvenc szórakozása külföldön a kitüntetések gyűjtögetése. Itthon viszont még valahogy megfélemlítettünk érdemeiről. Pedig a sajtót ebben az esetben nem lehet hibáztatni. Nap mint nap derekasan elvégzi a maga talpnyalását. De azért nincs oka Árpinak az elkeseredésre. Biztos, hogy mi is eljutunk a fejlődésnek arra a fokára, amikor már nem lehet egyikünk számára sem kétséges, mi illeti meg elnökünket, paktumprezidentet. Különben is: Ő vezet minket, így a felismerés biztos nem marad el részünkről. Sajnos nagy mulasztást követ el a Wallenberg Társaság is, amikor nem tiltakozik az ország „első” emberével szembeni itthoni méltánytalanság, hátrányos megkülönböztetés ellen. Hiszen lassan ő lesz az egyetlen, aki az itthoni érdemesek közül még nem kapott semmit sem. Árpi e fityegőkben egyébként nagy örömét leli. Térségünket figyelembe véve, az elmúlt évekből hirtelen csak Brezsnyev és Ceausescu neve jut eszembe, akik Árpához hasonló lelkesedéssel gyűjtögettek mindent, ami csillogott. Jelvényeket, kitüntetést éppen úgy, mint díszdoktorátust. Árpi pedig annyit tüsténkedett egy egész év alatt, annyi jót tett értünk, az emberiségért, a haladásért, hogy bőven járna neki még azonfelül is, amit eddig kapott. De az eddigi sorozatos elismerések hallatán is, alattvalói szívünk megdobban, és büszkeség tölt el bennünket, mert olyan nagy ember a mi elnökünk, hogy New Yorktól egészen Jeruzsálemig mindenhol nagyra becsülik, és amerre jár, ráaggatnak mindenfélét.

Szerencsére Árpi nem irigy. Nemcsak kapni, adni is szeret. Főleg író társait díjazza. Pottyannak is szaporán a vöröstelenített csillagrendek írói életművéért. Nincs az a cégéres káderíró, Somlyótól Földéakon keresztül Eörsiig, aki kimaradna. Árpi ebben sem marad el elődjétől. Mi, lelkesedők, nagy egyetértésünkben, ilyenkor csak a régi, kedves és szenvedélyes brezsnyevi csókokat hiányoljuk, mert úgy sokkal meghatóbb és ünnepélyesebb lenne. Különben régi, haladó igazság, hogy a káderíró nem vész

el, csak mezt cserél, és itt marad közöttünk, amúgy dialektikusan megszüntetve-megőrizve. Rájuk ugyanis továbbra is nagy szükség van. Ők is halhatatlanok, mert ők az örök alkalmazkodók. Nincs az a haladó rendszer, amellyel ne haladnának együtt, melyről ne bizonyítanak, hogy e világok legjobbika. Ők mindig az „új” irányávok népszerűsítői. Ők mondják, hogy most éppen mihez kell méltónak lenni, mihez kell felnőni, mi a példakép és hová kell lecsatlakozni. Nincs az a maguk által csinált zsákutca, amiből ne tudnák magukat kimagyarázni.

Közben persze Áрпи halad előre, a népszerűség és a dicsőség újabb csúcsait hódítva meg. Az ő példáján igen világosan láthatjuk azt az esetet, hogy a propaganda miként tud csinálni egy senkiből „valakit”. Áрпи minden közhelye felerősödik és bölcsességgé válik a sajtó által, melyek a kinyilatkoztatásait napokig visszhangozzák. Áрпи pedig mindenhez hozzászól, védnökséget vállal, tevékenykedik. Munkáját a „klasszikus” szabályok szerint végzi: támogat, tűr és tilt. A „rossz nyelvek” szerint Áрпи üres pillanataiban, ilyenekkel bőven rendelkezik, már azt hiszi, hogy a Göncölszekeret róla nevezték el. Persze csak a nagy Göncz-ölt. A kicsit meg Kön-czölről, de ő elitta... bocsanat... elírta a... nevét.

Egyébként nemcsak a régi bölcsék, de még szegény Kosztolányi is úgy tudta, hogy egy elnök legfontosabb funkciója a jelenlét és a szunyókálás. Hogy a liberálbolsevik szekértolás is az elnöki funkció szerves része lenne-e, erről nem tudtak. De Áрпи ezt

nyilván jobban tudja, hiszen ő Kosztolányinál nemcsak ünnepeltebb politikus, de nemzetközileg díjazottabb író is.

Mint nyelvművelő, Áрпи is csatlakozott az újgrammatikusok, a „new speak” mestereinek népes táborához, ha nem is Kazinczy Ferenc, de legalábbis (han)Gadó György szintjén. Árpinak is van, egy mások által is kedvelt búvszava: ez a POPULISTA. E-szónak manapság mágiája van. Cyrano is megirigyelhetné, hogy kik és hányféleképpen tudják ezt a szót kiejteni. Áрпи, ha e szót kimondja, akkor még a fekete-fehér képernyőn is jól láthatóan elvörösödik, arcvonásai még rókébbak lesznek, nem a kedves kis Vuk, hanem Szmöre-szerűen, és nagyon idegessé válik. Ez ugyanis számára a legtrágárabb és a legundorítóbb szó, amit ismer. Ilyenkor pedig nagyon aggódunk érte, mert eszünkbe jut a béka és az elefánt meséje... És akkor mi lesz velünk nélküle? Hány paktumot kell akkor kötni, amíg újra találunk egy ilyen nagyszerű elnököt?

Persze az igazság az, hogy Árplit tulajdonképpen csak egy dolog zavarja igazán: Minden, ami magyar. Valahogy rühelli az egészet. Irtózik tőle... Ilyen, mit csináljunk? Ő csak a haladó és az európai hagyományokat kedveli. S nála a magyarság nem fér ebbe bele. Nézzük el neki? Hiszen a sajtóból úgy tudjuk, hogy egyébként ideális elnök, és vigyáz is ránk. Persze nem egyedül.

Bognár József

Helyreigazítás

Előző havi számunk két közleményében is sajnálatos elmaradás történt, amelyekért Olvasóink szíves elnézését kérjük.

Úr a hatalom és a nép között címmel közöltük Dr. Hasznos Miklós beszédét, de sajnálatosan lemaradt a lábjegyzet, amiből megtudható volt, hogy az előadás 1991. július 13-án, a *MUSZ* 51-56. I. Országos Találkozóján hangzott el.

A svájci anniviers-völgyben talált rovásfelirat című Forrai Sándor dolgozat néhány szemléltető ábráját technikai okokból voltunk kénytelenek elhagyni.

Megkésve pótoljuk tehát a vizsgált felirat betűjeleinek Szörényi Levente szerinti olvasatát:

